

การประเมินความเหมาะสมของการสั่งใช้ยาต้าน COX-2
ร่วมกับยาต้าน Proton Pump

นางสาวศยามล เจนพจนสุนทร
นางสาวพนมลักษณ์ ผ่านทอง

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2554

DRUG USE EVALUATION OF COX-2 INHIBITORS IN
COMBINATION WITH PROTON PUMP INHIBITORS

MISS SAYAMON JENPHOTJANASUNTHORN
MISS PHANOMLUCK PHANTHONG

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE BACHELOR DEGREE OF SCIENCE IN PHARMACY
FACULTY OF PHARMACY
MAHIDOL UNIVERSITY

2011

โครงการพิเศษ

เรื่อง การประเมินความเหมาะสมของการสั่งใช้ยาด้าน COX-2

ร่วมกับยาด้าน Proton Pump

.....
(นางสาว ศยามล เจนพจนสุนทร)

.....
(นางสาว พนมลักษณ์ ผ่านทอง)

.....
(อ.ธนรัตน์ สรวลเสน่ห์)
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รศ.ดร.บุษบา จินดาวิจักษณ์)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(ภญ. ปริญญา พิธีธรรมานนท์)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การประเมินความเหมาะสมของการสั่งใช้ยาด้าน COX-2 ร่วมกับยาด้าน Proton Pump

ศยามล เจนพจนสุนทร, พนมลักษณ์ ผ่านทอง

อาจารย์ที่ปรึกษา : ธนรัตน์ สรวลเสนห์*, บุษบา จินดาวิจักษณ์*, ปริญดา พิธีธรรมานนท์**

*ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลสงฆ์

คำสำคัญ: การประเมินความเหมาะสมการใช้ยา, ยาด้าน COX-2, ยาด้าน proton pump

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานและประเมินความเหมาะสมของการสั่งใช้ยาด้าน COX-2 ร่วมกับยาด้าน proton pump ในผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสงฆ์ โดยทำการประเมินความเหมาะสมการใช้ยาแบบย้อนหลัง ในผู้ป่วยที่ได้รับยาด้าน COX-2 ร่วมกับยาด้าน proton pump ในใบสั่งยาจากแพทย์คนเดียวกัน ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ขั้นตอนการศึกษาประกอบด้วยการสร้างเกณฑ์สำหรับประเมินความเหมาะสมของการใช้ยาที่ได้รับการรับรองจากโรงพยาบาลสงฆ์ ทำการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ผล และสรุปผลที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

จากการประเมินความเหมาะสมของการสั่งใช้ยาด้าน COX-2 ร่วมกับยาด้าน proton pump ในผู้ป่วยทั้งหมด 35 คน พบว่ามีผู้ป่วยร้อยละ 80 เป็นพระสงฆ์ โดยร้อยละ 54 เป็นผู้ป่วยที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 65 ปี, เหตุผลที่มีการสั่งจ่ายยาด้าน COX-2 ร่วมกับยาด้าน proton pump ใช้เพื่อการรักษาโรคข้อเสื่อม (ร้อยละ 34) โดยยาที่มีการสั่งใช้มากที่สุด คือ celecoxib คู่กับ omeprazole (ร้อยละ 43) รองลงมา คือ celecoxib คู่กับ pantoprazole, etoricoxib คู่กับ pantoprazole และ etoricoxib คู่กับ omeprazole (ร้อยละ 31, ร้อยละ 17 และร้อยละ 9 ตามลำดับ) จากการประเมินความเหมาะสมของการใช้ยาดังกล่าวร่วมกัน พบว่า ร้อยละ 14 ใช้ยาเป็นไปตามเกณฑ์ประเมินความเหมาะสมในด้านข้อบ่งใช้ โดยร้อยละ 20 ของผู้ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินความเหมาะสมในด้านข้อบ่งใช้ มีความเหมาะสมในด้านขนาดยาและวิธีใช้ คิดเป็นความเหมาะสมของการใช้ยาในทุกด้านเป็นร้อยละ 2.8

ผลการศึกษารูปว่า การใช้ยาด้าน COX-2 คู่กับ ยาด้าน proton pump ในโรงพยาบาลสงฆ์ มีความเหมาะสมน้อยมาก จึงควรศึกษาเพิ่มเติม เพื่อหาปัจจัยที่เป็นสาเหตุ และหาวิธีการแก้ไขต่อไป

Abstract

**Drug use evaluation of COX-2 inhibitors in combination with
proton pump inhibitors**

Sayamon Jenphotjanasunthorn, Phanomluck Phanthong

Project advisor: Thanarat Suansanae*, Busba Chindavijak*, Parinda Peradhamanon**

*Department of Pharmacy, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

**Pharmacy Department, Priest Hospital

Keyword : Drug use evaluation, COX-2 inhibitors, Proton pump inhibitors

The objectives of this study were to determine the basis of prescriptions and to evaluate the appropriate use of the combination of cyclo-oxygenase-2 (COX-2) inhibitors and proton-pump inhibitors (PPIs). This drug use evaluation (DUE) study was conducted at the Out-patient Department of the Priest Hospital. Prescriptions of COX-2 inhibitors and PPIs prescribed by the same physician from July 1, 2010 to July 31, 2011 were retrospectively reviewed. Data were collected and compared to DUE criteria developed by the investigators and approved from the Priest Hospital committee.

In total, 35 patients were recruited and data were extracted and analyzed accordingly. Most of patients were priest (80%) and the age less than or equal to 65 year-old (54%). Most of prescriptions were indicated for osteoarthritis (34%). The combination that widely prescribed was celecoxib and omeprazole (43%) and the others were celecoxib and pantoprazole, etoricoxib and pantoprazole, and etoricoxib and omeprazole (31%, 17%, and 9%, respectively). According to the DUE criteria, 14% met the indication of use, in which 20% met the criteria of dose and dosage regimen. Overall, 2.8% of prescriptions met all DUE criteria.

It is concluded that there was little appropriateness of use of COX-2 inhibitors and PPIs. This awaits further study for the cause and the resolution.